

Oproep gegevens gestylopiseerde bijen en wespen

J.T. Smit

De groep Strepsiptera of waaivleugeligen is tot op heden altijd een ondergeschoven kindje geweest in de Nederlandse entomologie. Dit is verbazingwekkend gezien de uiterst interessante biologie en de daarmee gepaard gaande verstrekkende aanpassingen die met name de vrouwtjes hebben ondergaan, om nog maar niet te spreken van het bizarre uiterlijk van de mannetjes.

Strepsiptera zijn kleine insecten (tot 3 mm) met een endoparasitaire levenswijze, dat wil zeggen dat het grootste deel van hun leven zich af speelt binnen in een gastheer. Alleen de volwassen mannetjes en de triunguline larven (het eerste larvenstadium) hebben een vrij levend bestaan buiten de gastheer. Drie van de vier Nederlandse soorten parasiteren op Aculeaten. De door Strepsiptera geparasiteerde Aculeaten worden gestylopiseerd genoemd, vernoemd naar het algemene en veel voorkomende genus *Stylops* dat parasiteert op het genus *Andrena*.

In het veld blijven Strepsiptera vaak onopgemerkt omdat de mannetjes slechts enkele uren leven en de vrouwtjes zich in het achterlijf van hun gastheer bevinden. De meeste waarnemingen van deze dieren betreffen dan ook vrouwtjes die worden aangetroffen in



gastheren die zijn verzameld. Zij zijn te zien doordat ze iets tussen de achterlijfssegmenten uitsteken.

De waarneming van een mannetje in het gebied de Stikke Trui is voor mij de voornaamste reden geweest, in combinatie met de relatieve grote hoeveelheid waarnemingen van gestylopiseerde bijen in dat zelfde gebied, om een hoofdstuk te wijden aan deze groep in het verslag van de inventarisatie van de Stikke Trui (Smit, 2001). In dit hoofdstuk wordt onder andere een overzicht gegeven van de huidige stand van zaken met betrekking tot deze groep in Nederland, inclusief een soortenlijst van Nederland.

Ten einde bovenstaand verhaal een keer om te kunnen werken naar een artikel wil ik iedereen oproepen om zijn of haar gegevens door te geven zodat deze opgenomen kunnen worden in een databestand. Om dit te coördineren is er vorig jaar een werkgroep Strepsiptera bij EIS in het leven geroepen. De gegevens kunnen op verschillende manieren aangeleverd worden. De mensen zonder computer of databestand kunnen gebruik maken van de standaard waarnemingsformulieren van EIS. De mensen met computer dan wel een databestand wil ik vragen om de gegevens digitaal aan te leveren. Hiervoor maakt het niet uit in welk database programma de gegevens zijn opgeslagen (Orde, Faunist, Access, Dbase of eventueel Excell). De mensen die graag een opzet voor een database willen hebben kunnen deze bij de auteur aanvragen. Tevens kan er een soortenlijst opgevraagd worden met de bijbehorende naamcode's.

De gegevens kunnen doorgegeven worden aan EIS (Eis@naturalis.nnm.nl of Postbus 9517, 2300 RA in Leiden) of direct aan de auteur (smitj@naturalis.nnm.nl of jtsmit@planet.nl).

Literatuur

Smit, J. 2001. Stikke Trui, verslag van 9 jaar inventariseren; 1990-1998. – Insectenwerkgroep KNNV afdeling Arnhem, 184 p.